

συστρατιώτην, ἢ τὸν πίπτοντα αὐτοῦ ἀρχηγόν, ἔδειχνε γενναιότητα τὴν πλέον θαυμασίαν.

Ὅτε, παντάπασιν ἀπηρδισμένοι, δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ προχωρήσωσιν, ἔστεκαν ὀλίγα λεπτά, καὶ ὁ χειμὼν μὲ τὰς παγωμένας χεῖρας του τοὺς ἤρπαζε πλέον διὰ ἰδικούς του. Εἰς μάτην τότε, νάρκωσιν αἰσθανόμενοι, ἠγωνίζοντο νὰ κινηθῶσιν. "Αλαλοὶ καὶ ἀναίσθητοὶ ἐπρόβαιναν ὀλίγα βήματα ὡς μηχαναί· ἀλλὰ τὸ αἷμα, παγόνον ἤδη εἰς τὰς φλέβας, ἔρρεεν ἀσθενῶς διὰ μέσου τῶν καρδιῶν, καὶ, ἀναβαῖνον εἰς τὰς κεφαλὰς, τοὺς ἔκαυνε νὰ κλονίζωνται ὡς μεθυσμένοι. Ἀπὸ τὰ ὄρματα των, κόκκινα ἔφλογωμένα ἐκ τῆς ἀδιακόπου ὀψεως τῆς θαμβοσύνης χιόνος καὶ τῆς ἀγρυπνίας, ἐξώρουν δάκρυα αἵματος, συνωδευμένα μὲ στεναγμούς βαθυτάτους· ἐκύτταζαν τὸν οὐρανὸν, ἡμᾶς, καὶ τὴν γῆν, μὲ σκυθρωπὸν καὶ ἄγριον πρόσωπον· τοῦτο ἦτον ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμὸς των· ἢ μᾶλλον ὄνειδος εἰς τὴν βάρβαρον ἐκείνην φύσιν, ἢ ὁποία τοὺς ἐβασάνιζε. Πίπτοντες οὕτω ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα, καὶ ὕστερον ἐπάνω εἰς τὰς χεῖρας, κινούμεντες πρὸς ὀλίγον τὰς κεφαλὰς ἐκ δεξιῶν εἰς τὰ ἀριστερά, ἐνῶ ἀπὸ τὰ ἀγκομαχοῦντα χεῖλη των ἔφευγαν θρήνοι οἱ πλέον θλιβεροὶ, ἐξηπλόνοντο, τέλος, ἐπάνω εἰς τὴν χιόνα, κοκκινίζοντες αὐτὴν μὲ ῥεῦμα ζωντανῆς αἱματος, καὶ ὅλαι των αἱ δυστυχίαι ἐτελείοναν. Οἱ συστρατιῶται τοὺς ἐδιασκελίζαν, χωρὶς καὶ νὰ παραμερίζωσι, φοβούμενοι μὴ μακρύνωσι τὴν ὁδὸν καὶ μὲ ἐν βῆμα· οὔτε τὰς κεφαλὰς δὲν ἔστρεφαν νὰ τοὺς ἴδωσι· διότι, ἐπειδὴ τῶν κεφαλῶν καὶ γενειῶν αἱ τρίχες ἦσαν παγωμέναι, τὸ παραμικρὸν τῆς κεφαλῆς κίνημα ἔφερε πόνον.

Σκηναί, ἔτι πλέον φρικώδεις, ἐπαρουσιάζοντο εἰς τὰ εὐρύχωρα ἐκεῖνα προσωρινὰ οἰκοδομήματα, τὰ ὁποία ἐκ διαστημάτων ἀπαντούσαμεν εἰς τὸν δρόμον. Εἰς ταῦτα στρατιῶται καὶ ἀξιωματικοὶ ὠρμοῦσαν συγκεχυμένοι, καὶ ἐστοιβάζοντο συνάμα ὡσάν βῆδια. Οἱ ζωντανοὶ, μὴν ἔχοντες ἀρκετὴν δύναμιν νὰ μετακινήσωσι τοὺς ὅσοι εἶχαν ἀποθάνειν πλησίον τοῦ πυρὸς, ἐκάθιζαν ἐπάνω εἰς τὰ νεκρά σώματα, ἑωσὺ ἤρχετο ἡ ὥρα των ν' ἀποπνεύσωσιν, ὅτε ἐχρησίμευαν ἔαυτοὶ ὡς νεκροκράββατα εἰς ἄλλα σφάγια. Ἐνίστε ἐπυρπολοῦντο τὰ ξύλα, ἐκ τῶν ὁποίων συνίσταντο αἱ οἰκοδομαὶ αὗται, καὶ τότε ὅλοι οἱ εὐρισκόμενοι μέσα, ἡμιθανεῖς ἤδη ἀπὸ τὸ κρύος, ἀπέφυχαν εἰς τὸ μέσον τῶν φλογῶν. Εἰς χωρίον τι, οἱ στρατιῶται ἔβαλαν φωτίαν εἰς ὀλοκλήρους οἰκίας, διὰ νὰ ζεσταθῶσιν ὀλίγας στιγμὰς. Τῶν πυρκαϊῶν τούτων ἡ λάμψις εἴλκυε πολλοὺς, παράφρονas ἤδη ἀπὸ τὴν δορυμύτητα τοῦ ψύχους καὶ τῆς κακοπαθείας τὴν

ὑπερβολὴν. Οὗτοι, τρέχοντες ὡς μαινόμενοι, βρύχοντες τοὺς ὀδόντας, καὶ μὲ γέλωτα δαιμονιακόν, ἐπιπταν εἰς τὴν μέσσην τῶν φλογῶν, ὅπου ἀπέθνησκαν σπαραττόμενοι φοβερά. Οἱ πεινασμένοι των σύντροφοι τοὺς ἐθεώρουν ἀμέριμνοι· εἶναι δ' ἄληθέστατον, ὅτι τινὲς αὐτῶν ἔσυραν τὰ ἡμισεπημένα σώματα ἀπὸ τὰς φλόγας, καὶ ἐτόλμων νὰ φέρωσιν εἰς τὰ χεῖλη τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα!

Ο ΙΟΡΔΑΝΗΣ.

ΕΠΕΘΥΜΟΥΝ νὰ ἴδω τὸν Ἰορδάνην κατὰ τὸ μέρος, ὅπου χύνεται εἰς τὴν Νεκρὰν Θάλασσαν· ἀλλ' οἱ Ἀραβες δὲν ἤθελαν νὰ μὲ ὀδηγήσωσιν ἐκεῖ, ἐπειδὴ, σιμὰ τῶν ἐκβολῶν, ὁ ποταμὸς στρέφεται εἰς τ' ἀριστερά, καὶ πλησιάζει τὰ βουνὰ τῆς Ἀραβίας. Ἐξ ἀνάγκης, λοιπόν, ἀπεφασίσα νὰ ὑπάγω μόνον εἰς τὴν πλησιεστέραν μας καμπυλότητα τοῦ ποταμοῦ. Ὅθεν, χαλάσαντες τὴν σκηνὴν, ἐπροβαίναμεν μὲ ὑπερβολικὴν δυσκολίαν, διὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, ἐπάνω ψιλῆς λευκοτάτης ἄμμου. Ἐπλησιάζαμεν δὲ εἰς δάσος τι φοινίκων καὶ μυρικῶν, τὸ ὁποῖον μ' ἐφάνη πολλὰ παράξενον νὰ ἴδω εἰς τὸ μέσον τῆς ἀκάρου ταύτης γῆς, ὅτε οἱ Ἀραβες ἐστάθησαν ἔξαφνα, καὶ ἔδειχναν κάτι, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἀκόμη δὲν εἶχα παρατηρήσειν, εἰς τὸν πάτον τῆς κοιλοτήτος. Ἐκύτταξα, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσα νὰ καταλάβω τί εἶναι· ἐφαίνετο ὡσάν ἄμμος κινουμένη. Ὅταν ἐφθάσαμεν σιμώτερα εἰς τὸ παράξενον τοῦτο ἀντικείμενον, ἴδα κίτρινόν τι ῥεῦμα, τὸ ὁποῖον μόλις ἠμπόρουν νὰ διακρίνω ἀπὸ τὰς ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ ἄμμους, καταβυθισμένον, καὶ προβαῖνον ἀργότατα. Τοῦτο ἦτον ὁ Ἰορδάνης.

Εἶχα ἐπιθεωρήσειν τοὺς μεγάλους ποταμοὺς τῆς Ἀμερικῆς μὲ τὴν ἡδονὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡ μοναξία καὶ ἡ φύσις γεννοῦν εἰς τὴν ψυχὴν· εἶχα ἐπισκεφθῆν τὸν Τίβεριν μὲ ἐνθουσιασμόν, καὶ ζητήσειν μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον τὸν Εὐρώταν καὶ τὸν Κηφισόν· ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω τί αἰσθάνθην, ὅτε ἴδα τὸν Ἰορδάνην. Ὅχι μόνον μ' ἐνθύμιζεν οὗτος ὁ ποταμὸς περιβόητον ἀρχαιότητα, ἀλλὰ καὶ αἱ ὄχθαι αὐτοῦ ἐπαρουσίαζαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ θέατρον τῶν θαυμάτων τῆς θρησκείας μᾶ. Ἡ Ἰουδαία εἶναι ὁ μόνος τόπος εἰς τὸν κόσμον, ὅστις ἀναζωώνει εἰς τὸν περιηγητὴν τὴν μνήμην ἀνθρωπίνων τε καὶ οὐρανίων πραγμάτων, καὶ ὅστις διὰ μέσου τοῦ συνδυασμοῦ τούτου γεννᾷ εἰς τὴν ψυχὴν ιδέας καὶ αἰσθήματα, τὰ ὁποία οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς οἰκουμένης εἶναι ἱκανὸν νὰ διεγείρῃ.

Οἱ Ἀραβες ἐγυνώθησαν, καὶ ἐπήδησαν εἰς

τὸν Ἰορδάνην. Ἐγὼ δὲν ἐτόλμησα ν' ἀκολουθήσω τὸ παράδειγμά των διὰ τὸν πυρετὸν, ὅστις ἀκόμη μ' ἐβασάνιζεν· ἐγονάτισα ὁμῶς ἐπάνω εἰς τὴν ὄχθην ὁμοῦ μὲ τοὺς δύο μου δούλους καὶ τὸν διερμηνευτὴν τοῦ μοναστηρίου. Ὑστερον ἐπῆρα ὀλίγον νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἰς δερμάτινόν τι ἀγγεῖον· πλὴν δὲν μ' ἐφάνη γλυκὺ ὡσάν μέλι, κατὰ τὴν φράσιν εὐσεβοῦς τινὸς ἱεραποστόλου. Τὸ ἐστοχάσθην ἐξεναντίας μᾶλλον στυφόν· ἀλλὰ, μολοντί ἐπὶ ἀρκετὴν ποσότητα, δὲν ἐπαθα τίποτε· μάλις δὲ, νομίζω ὅτι ἤθελεν εἶσθαι πολλὰ νόστιμον, ἂν ἐκαθαρίζετο ἀπὸ τὴν ἄμμον, τὴν ὁποίαν φέρει συνάμα.

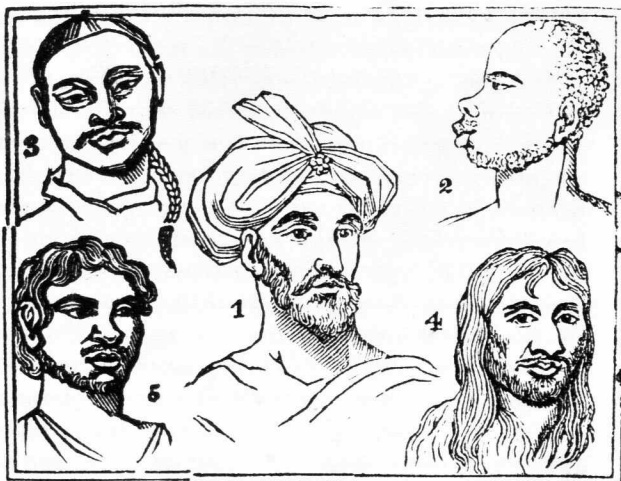
Περίπου δύο λεῦγας μακρὰν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ἐστοχάμεθα, ἴδα ἀνωτέρω, πλησίον τοῦ ποταμοῦ, δάσος τι ἀρκετῆς ἐκτάσεως. Ἐκεῖ ἀπεφάσισα νὰ προχωρήσω, διότι ἐλογαρίαζα ὅτι αὐτὸς πρέπει νὰ ᾔηται σχεδὸν ὁ τόπος, ὅπου οἱ Ἰσραηλῖται ἐπέρασαν τὸν ποταμὸν, ἀντικρὺ τῆς Ἱερικῶ, ὅπου τὸ μάννα ἔπαυσε νὰ πίπτῃ, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι ἐγεύθησαν τοὺς πρώτους καρπούς τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, ὅπου ὁ Ναϊμὰν ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὴν λέπραν του, καὶ, τελευταῖον, ὅπου ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἰωάννην.

Πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ἐπροβαίναμεν, ἀλλὰ, σιμώσαντες, ἠκούσαμεν τὰς φωνὰς ἀνθρώπων εἰς τὸ δάσος. Κατὰ δυστυχίαν δὲ, τοῦ ἀνθρώπου ἢ φωνῆ, ἣτις παντοῦ ἄλλου σὲ εὐφραίνει, καὶ τὴν ὁποίαν ἤθελέ τις ἀγαπᾶν ν' ἀκούῃ ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Ἰορδάνου, εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σὲ φοβίζει πλείοτερον εἰς τὰς ἐρήμους ταύτας. Οἱ Βηθλεεμίται καὶ ὁ διερμηνευτὴς ἐπρόβαλαν εὐθύς νὰ στρωθῶμεν ὀπίσω· ἐγὼ ὁμῶς τοὺς εἶπα, ὅτι δὲν εἶχα ἐλθεῖν τόσον μακρὰν διὰ νὰ ἦμαι τόσον βιαστικὸς νὰ ἐπιστρέψω· ὅτι ἐσυμφώνησεν μὲν νὰ μὴν ὑπάγω παρὰν, ἀλλ' ὅτι ἤμην ἀποφασισμένος νὰ ἐξετάσω τὸν ποταμὸν ἀντικρὺ τοῦ μέρους, ὅπου τότε ἐστοχάμεθα.

Μὲ δυσαρέσκειαν ἐκλιναν εἰς τὴν ἀπόφασίν μου, καὶ ὑπῆγάμεν πάλιν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ Ἰορδάνου, τὸν ὁποῖον κύρτωμά τι εἶχε μακρύνειν ὀλίγον ἀπὸ ἡμᾶς. Τὸν εὗρηκα τοῦ ἰδίου πλάτους καὶ βάθους καθὼς μίαν λεῦγαν κατωτέρω, δηλαδή ἐξ ἡ ἑπτὰ πόδας βαθὺν πλησίον εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ὡς πεντήκοντα βήματα πλατύν.

ΓΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

Εἰς πέντε κυριώτερα γένη διαιροῦνται οἱ ἄνθρωποι, ἧσιν εἰς Εὐρωπαϊκόν, Ἀσιατικόν ἢ Μογγολικόν, Ἀμερικανόν, Μαλαϊκόν, καὶ Ἀφρικανόν. Διακρίνονται δὲ ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῶν χαρακτήρων καὶ τοῦ χρώματος αὐτῶν.

1. Εὐρωπαϊκός. 2. Ἀφρικανός. 3. Ἀσιανός, ἢ Μογγόλος.
4. Ἀμερικανός. 5. Μαλαῖος.

Τὸ ΕὐΡΩΠΑΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ, εἰς τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἀνήκομεν, διακρίνεται ἀπὸ φύσει λευκὸν χρῶμα, μιγμένον μὲ κόκκινον, ὡς καὶ ἀπὸ τρίχας εὐθείας, πρόσωπον ὠοειδές, μέτωπον ἐξηπλωμένον, στρογγύλην, πλήρη σιαγόνα, καὶ γενικῶς τοὺς πλέον τακτικούς καὶ ὠραίους χαρακτήρας. Τὸ γένος τοῦτο περιλαμβάνει σχεδὸν ὅλους τοὺς Εὐρωπαίους μετὰ τῶν εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ἀπογόνων αὐτῶν· προσέτι, τὰ ἔθνη τῆς Ἀντικτῆς Ἀσίας, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ὀβίου, τῶν Βελούρ Τάγ, καὶ τῶν Ἰμυαλέων ὀρέων, ὡς καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Βαρβαρίας, Αἰγύπτου, καὶ Ἀβυσσινίας, καὶ τοὺς Μαυρσιούς τῆς Βορείου Ἀφρικῆς.

Τοῦ γένους τούτου τὰ ὠραιότερα παραδείγματα εἶναι οἱ Γεωργιανοὶ καὶ οἱ Κιρκασσοί, μετὰ τῶν ὁποίων λέγεται ὅτι σπανίως βλέπει τις ἄσχημον πρόσωπον. Οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ Πέρσαι λαμβάνουν τὰς συμβίας των ἀπὸ τὰ ἔθνη ταῦτα, καὶ οἱ Πέρσαι δὲ κατεξαίρετον μετέχουν τοῦ κάλλους αὐτῶν.

Τὰ πλείοτερά ἔθνη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ γένους ἀνήκουν εἰς τὴν Κελτικὴν πατριάν. Ἐχουν μελαῖνας τρίχας, μέλανας ὀφθαλμούς, καὶ ὄψιν κλίνουσαν εἰς τὸ μελάγχρουνον, τὸ ὁποῖον συνήθως εἶναι βαθυτέρον, ὅσον τὸ κλίμα εἶναι θερμότερον. Οἱ Ἀραβες, Ἀβυσσινιοί, καὶ οἱ λαοὶ τῆς Βορείου Ἀφρικῆς, ἀνήκοντες εἰς τὴν πατριάν ταύτην, ἔχουν χρῶμα εἰλαίας. Τὸ πρόσωπον εἶναι λεπτόν, μάλιστα εἰς θερμὰ κλίματα· ἡ μύτη ἐξέχουσα, καὶ ἡ μορφή ὑψηλὴ καὶ λιγνῇ.

Εἰς τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης ὑπάρχει κλάδος τοῦ γένους τούτου, ὀνομαζόμενος ἡ Γερμανικὴ ἢ Γοτθικὴ πατριὰ, ἣτις περιλαμβάνει τοὺς Γερμανοὺς, Ὀλλανδοὺς, Δάνους, Σβέκους, Νορβηγούς, Ἰσλανδοὺς, καὶ Πεδινοὺς Σκώτους. Τῶν